

اثر رژیمهای مختلف رطوبتی روی خواص زراعی دو رقم ذرت خوشهای [Sorghum bicolor(L.)Moench] در منطقه زیر سد درودزن
(کوشک در استان فارس)

شاهرخ جهان بین، کرامت الله رزمی، حسین غدیری و علی اکبر کامکار حقیقی
بترتیب دانشجوی سابق کارشناسی ارشد، استادیار فقید، استادیار بخش زراعت و اصلاح نباتات
و استادیار بخش آبیاری دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز
تاریخ وصول سی ام بهمن ماه ۱۳۷۲

چکیده

در یک مطالعه مزرعه‌ای با خاک لومی رسی در منطقه زیر سد درودزن (منطقه کوشک در استان فارس) با وجود سفره آب زیرزمینی در عمق ۱/۵ تا ۲ متری از سطح خاک، اثر ۶ رژیم مختلف رطوبتی بر روی صفات زراعی دو رقم ذرت خوشهای (پیونیر ۸ و پیونیر ۶) در طی دو فصل زراعی ۱۳۶۶ - ۱۳۶۵ مورد مطالعه قرار گرفت . طرح آماری آزمایش ، کرتاهای خرد شده در چهار تکرار بود . کرتاهای اصلی را تیمارهای مختلف رطوبتی (شامل I = ایجاد تنفس رطوبتی از هنگامیکه گیاه به ارتفاع ۱۰ تا ۱۵ سانتی متری رسید، I2 = ایجاد تنفس رطوبتی از هنگامیکه گیاه به ارتفاع ۳۰ تا ۴۰ سانتی متری رسید، I3 = ایجاد تنفس رطوبتی از هنگامیکه گیاه به ارتفاع ۳۰ تا ۴۰ سانتی متری رسید بجز مرحله شیری شدن دانه ، I4 = ایجاد تنفس رطوبتی بعد از مرحله شیری شدن دانه و I5 = عدم ایجاد تنفس رطوبتی) و کرتاهای فرعی را دو رقم ذرت خوشهای فوق الذکر تشکیل دادند. تیمارهای مختلف رطوبتی بطور معنی داری بر متوسط زمان گل دادن، متوسط وزن خشک گیاه ، متوسط عملکرد علوفه تر و متوسط عملکرد دانه اثر داشتند . جهت برداشت دانه، رقم ذرت خوشهای پیونیر ۸ بهتر بود . با انجام آبیاری در مرحله شیری (تیمار I3) متوسط عملکرد دانه ۶/۳ تن در هکتار حاصل شد ولی با انجام آبیاری و تأمین رطوبت خاک در همه مراحل رشد گیاه ذرت خوشهای پیونیر ۸ (تیمار I6) محصول دانه بیشتری (۸/۵ تن در هکتار) تولید گردید . اگر چه عملکرد دانه در تیمار I6 بیشتر از I3 شد اما راندمان مصرف آب آبیاری در تیمار I3 مقدار قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت . جهت برداشت علوفه تر در مرحله خمیری (مرحله مناسب برای سیلو کردن) رقم ذرت خوشهای پیونیر ۶ بهتر بود . در صورت کمبود آب آبیاری چنانچه این رقم ذرت خوشهای تا خاتمه مرحله رشد سبزینه‌ای با آب کافی آبیاری شود . (تیمار I2)، عملکرد علوفه تر مطلوبی (۴۶ تن در هکتار) حاصل می شود . با انجام آبیاری و تأمین رطوبت خاک در همه مراحل رشد عملکرد علوفه تر بیشتری (۶۲ تن در هکتار) تولید گردید .